

A photograph of pianist Paulo Steinberg standing next to a Steinway & Sons grand piano in a concert hall. He is wearing a dark grey tuxedo jacket, a white dress shirt, and a purple bow tie. He is smiling and looking towards the camera. The piano is black with the brand name 'STEINWAY & SONS' visible on the fallboard. The background shows the interior of a concert hall with rows of empty seats and a stage area. The lighting is warm and focused on the pianist and the piano.

Pianista Paulo Steinberg klavierkoncerta programma

**“Deja, kļiedziens un dziesma:
Brazīlijas kultūras atspulgs”**

Brazīlijas mūziku bieži saista ar karnevāliem, sambu un trokšņainiem saucieniem, piedēvējot tai dzīvespriecīgu ritmu un enerģisku tempu. Daudzi skaņdarbi tiešām atbilst šim aprakstam. Taču uz brazīliešu mūziku ir attiecināmi arī tādi vārdi kā "melanholija" un "nostalgija". Liela daļa Brazīlijas tautas dzīvo lielā

nabadzībā un antihumānos apstākļos, tādēļ šī noskaņa bieži atspoguļojas mākslinieku darbos. Brazīlijas mākslā ir izveidojies interesants kontrasts – nostalgiskai nomāktībai tiek pretstatīts dzīvesprieks. Brazīliešu komponistus ir iedvesmojusi Brazīlijas daba, kuri liriskas pārpilnībā apdzied tās skaistumu.

*“Savā mūzikā es lieku
skanēt Brazīlijas plašajām
upēm un jūras liedagiem”
/Heitors Villa-Loboss/*

Koncerta programma

I daļa

Komponista Heitora Villa-Lobosa skaņdarbi:

Pasāža no skaņdarba Bachianas Brasileiras Nr. 4

Ievadprelūdijs ("Prelúdio-Introdução") – komponēta 1941.gadā

Pasāža no skaņdarba "Choros" (Raudas)

Kompozīcija "Alma Brasileira" (Brazīlijas dvēsele) – komponēta 1925.gadā

II daļa

Komponista Ernesto Nazareta skaņdarbi:

Kompozīcija "Odeon" (Brazīlijas Tango) – komponēta 1910.gadā

Kompozīcija "Escorregando" (Brazīlijas Tango) – komponēta 1925.gadā

Kompozīcija "Apanhei-te, Cavaquinho" ("Es tevi noķēru, mazā ģitāriņa") – komponēta 1914.gadā

III daļa

Komponista Heitora Villa-Lobosa skaņdarbi:

Brazīlijas cikls (Ciclo Brasileiro):

Iezemiešu plantācijas dziesma (Plantio do Caboclo) – komponēta 1936.gadā

Serenāde (Impressões Seresteiras) – komponēta 1936.gadā

Kompozīcija "Džungļu svinības" (Festa no Sertão) – komponēta 1937.gadā

Kompozīcija "Baltā indiāņa dejas" (Dança do índio Branco) – komponēta 1936.gadā

Profesors Paulo Steinberg kā pianists uzstājas gan individuāli, gan duetā daudzās pasaules valstīs kā ASV, Kanādā, Dienvidamerikas valstīs un Eiropā, sniedzot koncertus tādās pazīstamās vietās kā Sanpaulu pilsētas teātrī, Brazīlijā un Vašingtonas pilsētas Radošās mākslas Kenedija centrā, ASV. Pianists ir piedalījies starptautiskā festivālā "Iepazīstot komponistu Villa-Lobos", spēlējis Vintergrīnas vasaras mūzikas festivālā "Dienvidamerikas ritmi un krāsas" ASV, kā arī 2017.gada jūlijā pianists pasniegs klavierspēles meistarklases Zārburgas Kamermūzikas festivālā Vācijā. Laika periodā no 2017.gada aprīļa vidus līdz maija vidum pianists koncertēs septiņās Eiropas valstīs kā Lielbritānija (konkrēti Skotija), Īrija, Luksemburga, Austrija, Vācija, Latvija un Zviedrija. Pianista Eiropas koncertturnejai iespējams sekot līdzī mājas lapā: www.paulosteinberg.com.

Pianists ir daudzu godalgu ieguvējs un konkursa laureāts viņa dzimtajā Brazīlijā. **Profesors Paulo Steinberg** ir prestižās Brazīlijas valsts stipendijas ieguvējs, kuru saņēma bakalaura grāda studiju laikā Sanpaulu universitātē. Maģistranta studijas viņš turpināja Arizonas Valsts universitātē ASV, bet doktora grādu ieguva Indianas universitātē ASV. Šobrīd pianists ir Džeimsa Madisona universitātes asociētais profesors, kur pasniedz klavierspēles studijas. Pianists kopā ar profesori - klarnetisti Džanisu Minoru 2015.gadā ierakstīja studijas albumu, kuru izdeva ierakstu kompānija Summit Records. Bet 2017.gada aprīlī ir iznācis pianista jaunākais studijas albums "Alma Brasileira", kurā atskaņota Brazīlijas klasiskā klaviermūzika. Papildus pianista lielajai mīlestībai uz mūziku, viņš pilda arī virkni administratīvus pienākumus, kā Virdžīnijas štata, ASV, mūzikas teātru asociācijas prezidents. Būdam mūzikas

kultūras apmaiņas vēstnieks **pianists Paulo Steinberg** ir izveidojis pastāvīgu sadarbību ar organizāciju Mūzikas muzejs (Música no Museu), kas Riodežaneiro ik gadu rīko konkursu jauniešiem mūziķiem, laureātus atbalstot ar stipendijām. Konkursos pianists bieži piedalās žūrijas sastāvā, pasniedz klavierspēles meistarklases, vada lekcijas un radošās darbnīcas gan ASV, gan citviet pasaulē.

Saruna ar pianistu Paulo Steinberg

Sāksim ar Tavu ģimeni, cik liela tā ir, vai Tev ir brāļi un māsas?

Jā, man ir māsa Nidija, kas ar savu ģimeni dzīvo Santos, Brazīlijā un man bija vecāks brālis Žulio Vegners, kurš nomira, kad viņš bija 19 gadu vecs. Vēl man ir jaunāks brālis Arlejs, kas ar savu ģimeni dzīvo Toronto, Kanādā. Pēc tam, kad nomira tēva pirmā sieva, tēvs apprecējās otrreiz, tāpēc no tēva pirmās laulības man vēl ir pusbrālis Donalds un pusmāsa Marta, bet viņi abi jau ir miruši.

Kā Jūsu ģimene pārcēlās uz dzīvi Brazīlijā?

Mans tēvs būdams pavisam mazs bērns 1905.gadā kopā ar saviem vecākiem aizceļoja no Rīgas un, kad tēvam bija trīs gadi, viņi ieradās pilsētā Nova Odesa, Brazīlijā, kurā tolaik bija liela latviešu kopiena.

Vai Tu bieži piedalījies latviešu kopienas kopīgajos pasākumos, vai Tu apmeklēji latviešu baptistu baznīcu?

Kad biju mazs bērns, es gāju uz Nova Odesas Otro Baptistu baznīcu, kurā es tiku arī kristīts 13 gadu vecumā. Dievkalpojumi no rītiem notika latviešu valodā, bet vakaros portugāļu valodā. Mana draudze daudzkārtīgi ir rīkojusi latviešu baptistu kongresus, kuros arī es bieži piedalījos un spēlēju klavieres gan korim, gan dievkalpojuma laikā. Citas šīs pilsētas baznīcas draudzes muzikālais vadītājs bija Gunārs Tiss, kurš mudināja mani turpināt klavierspēles studijas. Viņš vienmēr mani aicināja spēlēt klavieres latviešu dievkalpojumos viņa draudzē, kā arī gadskārtējos latviešu kongresos. Šie gadskārtējie latviešu kongresi pārmaiņus notika tādās Brazīlijas pilsētās kā Nova Odesa, Varpa, Curitiba un Urubici.

Kā tu iemīlēji klaviermūziku?

Es iemīlēju klavierspēli, kad es biju piecus gadus vecs. Mans vecākais brālis bija sācis klavierspēles studijas, un arī es kā mazs bērns gribēju darīt to pašu. Tā es vienkārši pēc dzirdes sāku spēlēt un atkārtot to, ko spēlēja mans vecākais brālis.

Vai Tavu mīlestību uz klaviermūziku ietekmēja arī tas, kā bērns būdams praktizēji savu ticību baptistu draudzē?

Iešanabaznīcā mani ir spēcīgi ietekmējusi. Mums bērniem draudzē Ziemassvētkos bija jāuzstājas ar dažādiem priekšnesumiem,

es dziedāju bērnu kori, un Svētdienas skolā es spēlēju mazās perkusijas (sitamie instrumenti). Es ar aizgrābtību vēroju, kā pianists uz klavierēm spēlēja slavas dziesmas un himnas, un kā pieaugušo koris dziedāja. Mani ļoti sajūsmināja viņu uzstāšanās. Tas viss veidoja manu mīlestību pret klaviermūziku.

Kā tu atklāji savu talantu, to, ka tev piemīt dotības uz klaviermūzikas spēli?

Klavierspēle man atnāca ļoti viegli un es nekad to nebiju uzskatījis par talantu. Koledžas laikā es pievērsos datorzinātnei un diez ko man tas nepadevās. Tā, es beigu beigās izlēmu par labu klaviermūzikai, un mana dzīve kopš tā brīža būtiski izmainījās – tā kļuva daudz vieglāka, un pēkšņi man atvērās neskaitāmas iespējas. Tas bija brīdis, kad es apjautu, varbūt es varētu būt labs tieši mūzikas jomā.

Šobrīd tu dzīvo un strādā ASV. Kā tu pārcēlies uz ASV, un kāpēc tieši ASV?

Kad es pabeidzu savas bakalaura grāda klavierspēles studijas Sanpaulu universitātē, tad Brazīlijas valdība bija izsludinājusi konkursu uz 50 stipendiju vietām studijām ārzemēs. Es biju viens no 800 kandidātiem un man piešķīra stipendiju! Man bija jānoslēdz līgums par studijām ārzemēs un vienīgais pasniedzējs, kuru es tobrīd pazīnu, bija brazīliešu pasniedzējs Arizonas Valsts Universitātē, ASV. Tādēļ devos studēt uz ASV un savu maģistra grādu klavierspēlē es ieguvu tieši Arizonas Universitātē.

Kā Tu kļuvi par profesoru ASV universitātē?

Pēc maģistratūras studiju pabeigšanas Arizonas universitātē man piešķīra stipendiju un pabalstu, lai turpinātu doktorantūras studijas Indianas Universitātē, kas ir viena no lielākajām mūzikas izglītības iestādēm ASV.

Es biju neizsakāmi laimīgs, ka varu atrasties šādā vidē ar fantastiskiem pasniedzējiem, aizrautīgiem studentiem un mūziķiem. Pēc doktorantūras studijām Indianas Universitātē man piedāvāja darbu Austrumu Menonītu Universitātē, kas ir reliģiskā augstskola Virdžīnas štatā, ASV. Es tur nostrādāju divus gadus, pēc tam es pieteicos uz pasniedzēja darbu Džeimsa Madisona Universitātē, kas atrodas tajā pašā pilsētā (Harisonburgā).

Nu jau ir deviņi gadi kā pasniedzēju šajā universitātē. Man ļoti patīk tas, ko es šobrīd daru – varu pasniegt un varu koncertēt. Man ir ļoti paveicies, ka varu strādāt darbu, kas man patīk! Turklāt šobrīd universitāte man ir piešķirusi akadēmisko atvaļinājumu, lai es varētu īstenot savu projektu. Projekta mērķis ir uzstāties ar koncertiem 20 valstīs, sākot ar Brazīliju, ASV un Kanādu, tad septiņās valstīs Eiropā (Zviedrija, Īrija, Lielbritānija (konkrēti Skotija), Austrija, Luksemburga, Vācija un Latvija).

Es nupat kā esmu atgriezies no Brazīlijas, kur spēlēju koncertu baptistu draudzē, kurā es uzaugu. Tā bija neaprakstāma sajūta tur atgriezies nu jau kā profesionālam pianistam. Pat pēc 40 gadiem man joprojām tur ir daudz draugu, kas arvien apmeklē šo draudzi. Baznīca mani ir spēcīgi iedvesmojusi un veidojusi par to, kas es esmu šodien. Bagātīgais baznīcas muzikālais mantojums un latviešu saknes ir veidojušas manu būtību, tādēļ par to visvairāk es esmu pateicīgs Dievam!

Informāciju par to, kādēļ latviešu baptistu ģimenes izceļoja no Latvijas uz Brazīliju, var skatīt vēsturnieces Brigītas Tamužas un režisora Bruno Aščuka veidotajā dokumentālā filmā “Vārpa – apsoltā zeme”, vai žurnālistu Egīla Zariņa un Ilzes Jakovļevas veidotajās dokumentālo filmu sērijās “Būt latvietim. Brazīlija”, kas atrodamas Latvijas Sabiedrisko mediju portālā www.lsm.lv.

Heitors Villa-Loboss (Heitor Villa-Lobos)

*“Baha mūzika nešaubīgi ir
vissvētākā dāvana pasaulei”
/Heitors Villa-Loboss/*

Heitors Villa-Loboss (dzimis 1887.gada 5.martā un miris 1959.gada 17.novembrī) bija brazīliešu komponists, kas tiek raksturots kā vienīgā visnozīmīgākā radošā personība 20.gadsimta Brazīlijas mūzikas mākslā. Viņa komponētā mūzika iespaidojusies gan no Brazīlijas tautas mūzikas, gan Eiropas klasiskās tradīcijas stilistiskajiem elementiem, kas visspilgtāk atklājas viņa komponētajā darbā Bachianas Brasileiras (aptuvenais tulkojums “Baha Brazīlija”), ar to atklājot Johana Sebastiana Baha lielo ietekmi komponista mūzikā. Šajā skaņdarbā ir izmantota kontrapunkta tehnika, pateicoties kurai Johana Baha Sebastiana mūzikas skanējums ir pielāgots un apvienots ar Brazīlijas tautas mūziku. Skaņdarbs Bachianas Brasileiras sastāv no deviņām monumentālām daļām, kas ir sarakstītas dažādiem instrumentiem un balsīm. Šis darbs tapa laika periodā no 1930.gada līdz 1945.gadam.

Ernesto Nazarets (Ernesto Nazareth)

Ernesto Nazarets, dzimis 1863.gada 20.martā – miris 1934.gada 5.februārī, bija brazīliešu komponists, kurš ir īpaši pazīstams ar savām kompozīcijām, kuras sarakstījis Mašīša (Maxixe) un Šoru (Choro) mūzikas žanrā, kas ir īpaši izplatīti Brazīlijā. Viņa komponēto mūziku ir iespaidojuši afrikāņu ritmi un mūzikas stils Lundu, taču komponists pats šo ietekmi nekad neatzina, nevēloties, lai viņa komponētā mūzika tiktu apzīmēta ar sabiedrībā izplatītiem mūzikas stilu apzīmējumiem. Viņš pats savu mūziku sauca par "Brazīlijas tango", kas bija sava veida protests pret tā laika sabiedrībā izplatīto Argentīnas tango. Mūsdienās viņa komponētā mūzika ir daļa gan no klasiskās, gan populārās mūzikas stila apmācību programmas, jo komponists pats ir kalpojis kā tilts starp šīm divām mūzikas stilu pasaulēm.

Ernesto Nazarets savus skaņdarbus parasti veltīja kādam savam ģimenes loceklim vai radniekam. Skaņdarbs "Travesso" ir veltīts viņa dēlam Ernesto, skaņdarbi "Marieta" un "Eulina" viņa abām meitām, skaņdarbs "Dora" veltīts viņa sievai Teodorai, bet skaņdarbs "Brejeiro" veltīts viņa brāļa dēlam Gilbertam. Skaņdarbu "Escovado" viņš veltīja Fernando Nazaretam, komponista jaunākajam brālim.

Skaņdarbs "Apanhei-te Cavaquinho"

*"Šoru ir klasiskā mūzika, kuru spēlē ar basām kājām un tulznām uz rokām"
/Akils Riks Rejs/*

Komponists Ernesto Nazarets skaņdarbu "Es tevi noķēru, mazā ģitāriņa" (Apanhei-te Cavaquinho) sarakstīja 1914.gadā, un tas tiek uzskatīts par otru nozīmīgāko skaņdarbu pēc "Odeon". Dziesmas nosaukums atklāj veidu, kā Šoru žanra mākslinieki sākotnēji atskaņoja un uzstājās ar savu mūziku. To īpaši raksturo Šoru mūzikas gars – malīsija (malícia), kas ir dziesmas spēles un pasniegšanas veids, kas rodas viena ansambļa mūziķiem savstarpēji saspēlējoties un izaicinot vienam otru. Malīsijas raksturs izpaužas, kad ansambļa solists uzstāšanās laikā pārsteidz pārējos ansambļa biedrus ar kādu negaidītu modulāciju vai virtuozu improvizāciju, kuru pārējiem grupas biedriem bija jāapspēlē. Tiek apgalvots, ka klausītāji visvairāk novērtēja tieši grupas partneru saspēli, to pausto atbildi uz pēkšņo modulāciju, kurā izpaudās pat lielāks malīsijas spēks nekā sākotnējā solista negaidītajā improvizācijā, vienlaikus sarežģītās muzikālās partijas izspēlējot ar lielu vieglumu un smalkumu.

Šoru (Choro) mūzikas žanrs

Vārds "Šoru" portugāļu valodā nozīmē: raudas, bēdas, vaimanas. Šoru ir populārs instrumentāls Brazīlijas mūzikas žanrs, kas radās 19.gadsimtā Riodežaneiro. Neskatoties uz tā nosaukumu, mūzika ir ātra, dzīvespriecīga un ļoti ritmiska. To raksturo virtuoziāte, improvizācija, veiklas modulācijas, tā ir pilna ar sinkopēm un kontrapunktiem. Šoru tiek uzskatīts par pirmo tieši Brazīlijai raksturīgo mūzikas stilu, kas radās kā pilsētvides populārā mūzika.

Kā džezs ASV, tango Argentīnā, habanera Kubā, tā šoru mūzika ir veidojusies kā dažādu Eiropas un Āfrikas mūzikas stilu un ritmu sajaukums. Šoru mūziku spēlēja neformālas mākslinieku apvienības, kas savā starpā bija draugi un, kopā spēlējot, labi pavadīja laiku. Šādas mūziķu apvienības bija izplatītas dzelzceļa un pasta darbinieku vidū, kur tās aktīvi uzstājās sava aroda svinīgajos pasākumos.

Komponists Radames Gnattali ir teicis, ka šoru žanrs ir vissarežģītākais populārās instrumentālās mūzikas veids visā pasaulē, savukārt komponists Heitors Villa-Loboss šoru mūzikas žanru ir nosaucis par Brazīlijas dvēseles iemiesojumu. Tieši šie abi komponisti ar savu komponēto mūziku ir vistiešāk ietekmējuši šoru mūzikas žanru, to paceļot līdz klasiskās mūzikas tradīcijai.

Pianista Paulo Steinberg 2017.gada Eiropas koncertturnejas uzstāšanās vietas:

26.aprīlī pl.13:00

Īrija, Dublina
Karaliskā Īrijas Mūzikas Akadēmija

28.aprīlī pl.12:15

Edinburga, Skotija
Sv. Giles katedrāle

3.maijā pl.20:00

Linca, Austrija
Augšaustrijas pedagoģiskā augstskola

4.maijā pl.19:00

Nīderanvena, Luksemburga
"Kelly Pianos" nams

5.maijā pl.19:00

Luksemburga, Viesnīca "Hotel Le Chatelet"

11.maijā pl.19:00

Berlīne, Vācija, Brazīlijas vēstniecība

12.maijā pl.19:00

Rīga, Latvija
Āgenskalna baptistu draudzes baznīca

13.maijā pl.16:00

Rīga, Latvija
Svētās Ķīmenes Māja

14.maijā pl.14:00

Bauskas novads, Dāviņu pagasts,
Bruknas muiža

17.maijā pl.19:00

Vattholma, Zviedrija
Lenas baznīca

19.maijā pl.13:00

Stokholma, Zviedrija
Mākslas akadēmija

Pasākumus Latvijā organizē Resocializācijas un Integrācijas Asociācija (www.ria.mozello.lv)

Uriekstes iela 2a-22, Rīga, Latvija
Tel: +371 67 56 62 48
print@mcabols.lv
www.mcabols.lv